

O wyzwaniach nowej podstawy programowej

Nowa podstawa programowa MEN (mam na myśli II i III klasę liceum) postawiła całe polskie szkolnictwo przed groźbą kształcenia pokolenia niekompetentnego, w różnych dziedzinach: prawników nieznających podstawowych pojęć współczesnej fizyki i fizyków niepotrafiących zastosować swych praw ani w medycynie, ani w archeologii ani w klimatologii.

Metodą obraną przez niektóre grupy jest przystawienie „przykuwanie się do kaloryfera”, które nazywam sposobem „przykrótkiej kołdry”. Wyjściem z impasu braku godzin¹ byłaby interdyscyplinarność. Niestety, odwołania do historii nauki lub filozofii nie są mile widziane w polskich podręcznikach, np. fizyki. Więcej: liczne przykłady, czy z biologii czy z historii świadczą o niekompetencji autorów w czasie ich interdyscyplinarnych „wycieczek”². Autor zdaje sobie sprawę z tego ryzyka, ale je świadomie podejmuje.

W jakim celu? Wyzwolenia interdyscyplinarnego, wielojęzycznego i internetowego myślenia wśród potencjalnych specjalistów, w tym młodzieży, która za jakiś czas powinna nas zastąpić.

Podstawa programowa liceum w przedmiocie Przyroda, poszatkowana 4x25, nie składa się w spójną całość. Inne kraje, w tym Anglia, na której wydaje się być wzorowana ostatnia reforma, poradziły sobie z problemem przebudowując interdyscyplinarnie programy nauczania wszystkich przedmiotów³. My, powinniśmy się tego podjąć, na początek „testując” możliwe tematy współbieżności, geografii z historią⁴, geografii z literaturą grecką⁵, chemii z fizyką⁶, a następnie proponując je do podstawy programowej.

Grzegorz Karwasz

¹ Według statystyk OECD polska młodzież (7-14 lat) ma o 40% mniej zajęć niż w Izraelu i 25% mniej niż średnia europejska, zob. Karwasz, J. Kruk, *Idee i realizacje dydaktyki interaktywnej – wystawy, muzea i centra nauki*, Wydawnictwo Naukowe UMK, Toruń, 2012

² G. Karwasz, *O umiejętnościach, wiedzy i kompetencjach w nauczaniu fizyki*, „Fizyka w Szkole” 1/2013, 27-34, <http://www.edupress.pl/archiwalne-numery/fizyka/styczen-luty-2013>

³ G. Karwasz, *Uniwersytet Otwarty, Głos Uczelni, Pismo Uniwersytetu Mikołaja Kopernika*, No. 1 (335), Styczeń 2014, str. 22-23.

⁴ G. Karwasz, *Król Stanisław i jego Lotaryngia*, „Geografia w szkole”, nr 6/2011, str. 25-30

⁵ G. Karwasz, *Między Scyllą a Charybdą, czyli o Homerze i wulkanach*, „Geografia w szkole”, nr 1/2014, s. 20-22

⁶ G. Karwasz, *Rubiny, złote szkło i brazylijskie motyle, czyli o kolorach w fizyce, chemii i biologii*, „Chemia w szkole”, nr 3/2012, 5-13